

8-os történelem szakkör

REFORMÁCIÓ ÉS ELLENREFORMÁCIÓ, VALAMINT SZEREPÜK EURÓPÁBAN

A reformáció elindulásának okai

- „római katolikus egyház elvilágiasodása
- főpapok fényűző életvitele
- búcsúcédulák – sikkasztás

id. Lucas Cranach:
Luther Márton

Luther Márton

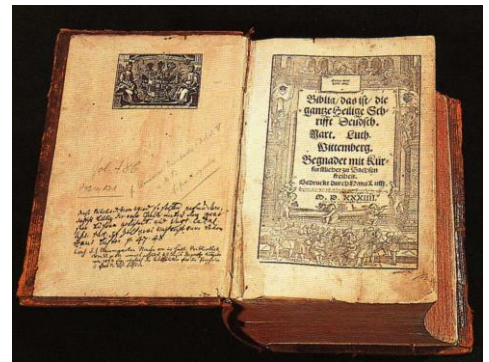
- wittenbergi egyetem bibliaprofesszora
- szerzetes (kiugrik, megnősül)
- 95 pont

„6. A pápa nem bocsáthat meg egy vétket sem, legfeljebb kihirdeti és megerősíti az Isten bocsánatát; vagy pedig bocsánatot oszt bizonyos, az ő hatáskörébe tartozó esetekben.

21. Ennélfogva tévednek azok a búcsúhirdetők, akik azt tanítják, hogy a pápa búcsúja az embert általában minden büntetés alól feloldja és üdvözíti.

45. Fel kell világosítani a keresztényeket, hogy aki szükölködőt lát, és annak elkerülésével búcsút vásárol, nem a pápa búcsúját nyeri meg, hanem Isten haragját vonja magára.” (Luther 95 pontjából; 1517)

- Luther tanítása → **evangélikus egyház**
  - csak a Biblia fontos, az egyházi hagyományok nem
  - nincs pápa
  - nincsenek felszentelt papok, csak lelkészek (házasodhatnak)
  - szentek nem tisztelendők
  - egyszerű templombelső
  - anyanyelvű istentiszteletek
- Luther tanai igen gyorsan terjednek
  - ← könyvnyomtatás szerepe! (Gutenberg)

A reformáció fő irányzatai

- 1. evangélikusok**
- 2. reformátusok**
  - Kálvin János
  - Svájc, Magyaro.
  - egyszerű templomok (csak fehér falak)
- 3. unitáriusok:** Szentháromság-tagadók
- 4. anglikánok** – Anglia, egyház feje az angol

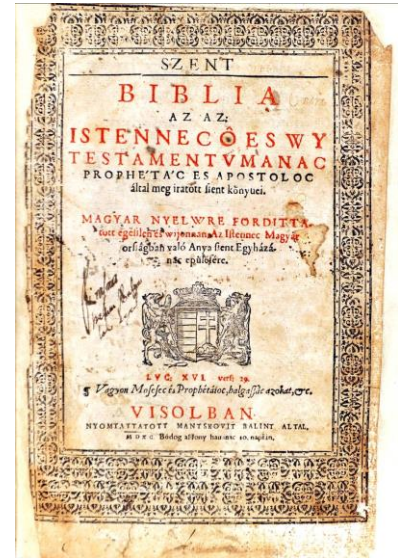
Σ ezek a **protestáns** egyházak

↳ szó eredete: 1529: a német birodalmi gyűlésen Luther hívei protestálnak (tiltakoznak) üldöztetésük miatt

a német nyelvű Luther-
és a magyar nyelvű
Károli-Biblia

**anyanyelvű
írásbeliség terjedése!**

Ellenreformáció

- katolikusok célja: hitelesnek lenni
- szenthagyomány, 7 szentség megerősítése
- papképzés, szemináriumok
- jezsuita rend: új, az ellenreformáció céljait szolgáló szerzetesrend
  - Pázmány Péter esztergomi érsek (híres szónok, barokk próza)
- **barokk művészet**
  - ellenref. stílusirányzata
  - cél: lenyűgözni, elkápráztatni a szemlélőt
  - szenvedélyesség, mozgalmasság, ünnepélyesség, illúziókeltés

Az Il Gesù,
a jezsuiták római
főtemploma

A reformáció főbb közvetlen következményei

- **művelődés terjedése** (bibliafordítások, iskolák, főiskolák alapítása)
- 16–17. sz.: **vallásháborúk Európában**
- egyházak szerepe sok helyütt ma is fontos az emberek identitásában
pl. Erdély: református → magyar, evangélikus → szász